

Õpetajate arvamusküsitluse ettepanekute veebiseminar

02.04.2025

Kava

- ❖ Ülevaade arvamusküsitlusest
- ❖ Edasised tegevused
- ❖ Esitatud ettepanekud ja tagasiside

Õpetaja kutsestandardite arvamusküsitlus. Edasised tegevused

- ❖ Arvamusküsitlus toimus 07.02-05.03.2025
- ❖ Arvamust avaldasid: Eesti Alushariduse Juhtide ühendus, Eesti Karjäärinõustajate Ühing, Eesti Muusikaõpetajate Liit, Eesti inglise keele õpetajate selts, Järva Vallavalitsus, Saku Vallavalitsus, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Eesti Üliõpilaskondade Liit jpt
- ❖ Ettepanekuid esitati iga kutsestandardi osa kohta: A-osa, B-osa, kvalifikatsiooninõuded kutse taotlemisel ja taastõendamisel, mõisted
- ❖ Töörühm analüüsis kõiki ettepanekuid ja annab tagasiside igale arvamuse esitajale
- ❖ Kutsestandardid esitatakse kinnitamiseks Hariduse Kutsenõukogule (16.04.2025)
- ❖ Standarditega uuendamisega seoses uuendatakse õpetaja kutsete kutse andmise kord ja kinnitatakse õpetaja tase, 5 (uus standard) kutse andmise tasu
- ❖ Vastavalt uuendatud standarditele uuendatakse hindamismaterjalid
- ❖ Kutse andmine uuendatud standardite alusel hakkab toimuma 2025. aasta sügisest

1. Kas tähtsam on õpetamine või tööheaolu ja professionaalne areng?

- ❖ Tagasisides toodi välja õpetaja peamine ülesanne peaks olema ikkagi õpetamine, aga see ei paista praegu hästi välja. Tehti ka ettepanek tuua praegune teine kompetents (õppija toetamine) esimeseks, et viidata selle olulisusele.
- Töörühm leiab, et õpetamine on õpetaja peamine tööülesanne. Nüüdisaegse õpikäsituse kohaselt hõlmab see õppijate toetamist – nende tundmaõppimist, suhete loomist, keskkonna kujundamist ja hoolimist. Seejärel saab kavandada õpetamist, kujundada väärtusi, arendada pädevusi, valida sobivat õppevara ning anda tagasisidet.
- Kooskõlas haridusleppega oleme aga teadlikult kutsestandardi nelja kohustusliku kompetentsi hulgas toonud esikohale õpetaja endaga seonduva kompetentsi – uues sõnastuses enesehoiu ja professionaalsuse tagamise.

2. Tööheaolust sai enesehoid, mis käib kokku professionaalse arenguga

- ❖ Tagasisidest tuli välja, et tööheaolu kujundamine on jagatult õpetaja enda ja tööandja vastutusel ning formaalselt on tööandjal isegi suurem vastutus, kuid töötaja ülesandeks on täpsemalt enesehoid.
- Töörühm nõustus ning täpsustasid lisades esimese kompetentsina “Enesehoid ja professionaalsuse tagamine”.
- Õpetaja vastutab oma tervise ja tasakaalu eest, ajakohastades teadmisi ja rakendades uurimuslikku lähenemist. Lisaks enesehoidmisele on oluline ka kolleegide toetamine, sest hea töökeskkond sõltub meist kõigist.

3. Kutsestandardis on kirjas miinimumnõuded

- ❖ Tagasisides toodi välja, et üks või teine kompetents on vajalik juba tasemel õpetaja, tase 5 või õpetaja, tase 6.
- Kutsestandardid ei määra õpetajate konkreetseid tööülesandeid – need lepitakse kokku tööandjaga vastavalt töötaja pädevustele.
- Standard sätestab miinimumi, mida oodatakse vastava kutse saajatelt, arvestades, et mõned kompetentsid võivad olla asjakohased ühele õpetajarühmale, kuid mitte teisele.

4. Kutse taotlemise eeltingimusena töökogemuse nõude asendamine pedagoogilise ülesannete täitmise kogemusega

- ❖ Tagasisides tekitas küsimusi, et kui õpetaja, tase 5 kutset võiks taotleda keskharidusega inimene ja see on õpetaja kutsesüsteemi nii-öelda sisenemise kutse, siis kuidas saab eeldada selliselt alustajalt töökogemust. Sama mõtte tekkis seoses värskete ülikoolilõpetajatega - lõpetavad ülikooli, saavad kutse (isegi õpetaja, tase 6 või õpetaja, tase 7), aga peaks minema tööle alles esimest korda.
- Täpsustasime sõnastust, asendades “töökogemus õpetajana” nõudega “pedagoogiliste ülesannete täitmise kogemus”.
- Tõendamise viisid määratakse kutse taotlemise korras.

5. Haridusnõue kutsekvalifikatsiooni taotlemise eeldusena

- ❖ Tagasisides soovitati oodata meisterõpetajalt doktorikraadi. Samuti on kõlanud soov, et kutsekvalifikatsiooni taseme eeldusena võiks olla aste madalam hariduslik kvalifikatsioon (nt 7. taseme kutse eelduseks 6. taseme hariduslik kvalifikatsioon).
- Kutsesüsteem võimaldab omandada kutsekvalifikatsiooni sõltumata hariduslikust kvalifikatsioonist. Kuigi mõlemad süsteemid on 8-tasemelised, ei peeta doktorikraadi nõudmist 8. taseme kutse eeltingimusena vajalikuks, kuna pädevusi saab omandada ka praktika kaudu.
- Samas otsustas töörühm, et 6. taseme kutse eelduseks on bakalaureusekraad ning 7. ja 8. taseme kutse eelduseks magistrikraad, sõltumata erialast.

6. Vanemõpetaja, tase 7 ja Meisterõpetaja, tase 8 töökogemuse kestus + töökogemuse eeltingimus

- ❖ Tagasisides soovitati määratleda vanemõpetaja ja meisterõpetaja kutse taotlemise eeldusena töökogemuse kestus aastates.
- Töörühm leiab, et töökogemuse kestus aastates ei ole otseses seoses kutsekompetentsuse tasemega ja seetõttu ei ole mõistlik piirata kutse taotlemist kindla ajalise kestusega töökogemusega.
- Samas peab töörühm oluliseks, et miimumnõudena peab õpetajal olema vähemalt ühe õppeaasta jagu kogemust, mille põhjal enda portfoolios tõendusmaterjale esitada.

7. Mis eristab lapsehoidja ja abiõpetaja kutseid?

- ❖ Tagasisides toodi välja, et lapsehoidja ja abiõpetaja kutsete vahele võib justkui võrdusmärgi panna.
- Lasteaia abiõpetaja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või vähemalt keskharidus ja pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.
- Abiõpetaja ei pea lähtuma ainult lapsehoidja kutsest, piisab ka pedagoogilistest kompetentsidest.
- Lapsehoidja kutsestandardid kehtivad praegu veel aasta ja seejärel on kavas nende uuendamine. Uuendamise käigus on muidugi vajalik tagada kooskõla uue õpetaja, tase 5 kutsestandardiga.
- Õpetaja, tase 5 kutsestandard on suunatud laiemale sihtrühmale, kui lapsehoidjad - ka huvihariduse õpetajatele ning abiõpetajatele koolides.

8. Iga õppija tundmine laienes ka õppijate rühma tundmiseks

- ❖ Tagasisidest tuli välja, et kui on palju õppijaid, siis on ebarealistlik õppida tundma igat õppijat ja samas on oluline üksikute õppijate kõrval ka õppijate rühma (nt klassi) tundmaõppimine.
- Töörühm leidis, et on oluline tuua juurde ka õppijate rühmade tundmaõppimine, kuid seejuures on vaja ikkagi ka igat õppijat tundma õppida.
- Õpetaja ülesanne on otsustada, kui sügavuti on tal vaja igat õppijat tunda, et õpieesmärke saavutada.

9. Aine ja eriala tundmine

- ❖ Tagasisides toodi välja, et kutsestandardis peaks selgemalt välja tooma ka aine ja eriala tundmise kompetentsi.

10. Kes ja kuidas hindab kutsestandardis toodut?

- ❖ Tagasisides toodi välja, et kuidas küll üht või teist kompetentsi tõendada ja hinnata.
- Hindamist reguleerib kutse andmise kord ja hindamisstandard. Usaldame taotlejate loovust kompetentside tõendamisel ja hindajate pädevust nende hindamisel. Oluline on, et hinnatakse kompetentsust, mitte vaid tööülesannete täitmist.
- Riski, et “paber kannatab kõike”, maandatakse eneseanalüüsi, videote ja vestlustega hindamiskomisjonis.

11. Kutsestandardisse said selgemalt sisse toodud ka karjääri kujundamise oskused

- Õppijate karjääri suunamiseks vajalikud kompetentsid oleme avanud õppijate toetamise kompetentsi all, sh üldpädevuste kujundamine ja õppijate võimestamine sihipäraselt ning suuname neid aktiivselt vastutust võtma oma õppimise ja arengu eest.
- Lisaks sai õpetajate tulevikuoskuste juures täiendava fookusena õpetaja enda karjääri kujundamine markeeritud.

12. Kutse taotlemise eeltingimusena teatud mahus täiendusõppe ootamine

- ❖ Tagasisides soovitati pöörduda tagasi selle juurde, et õpetajalt peaks kutse taastõendamisel ootama teatud tundide mahus täienduskoolituste läbimist.
- Kutsesüsteemi laiem mõte on selles, et kutsekvalifikatsiooni on võimalik omandada sõltumata konkreetsest tundide mahust, mis võib olla erinevatel inimestel väga erinev.

13. Säilenõtkus ja hariduse ökosüsteem

Esimene mõiste on avatud üldoskuste all, teine lisas „Mõisted“

- *Säilenõtkus (avatud üldpädevusena) - Tuleb toime muutustega nii tunnete, mõtete kui ka käitumise tasandil, reageerides adekvaatselt ja asjalikult ning taastades heaoluks vajaliku tasakaalu.*
- *Hariduse ökosüsteem hõlmab mingi piirkonna (nt Eesti või kohalik kogukond) haridusvaldkonna institutsioonide, töötajate, õppijate ning kõigi teiste institutsioonide ja inimeste võrgustikku, nende vahel olevaid suhteid ning selle võrgustiku liikmetel kasutada olevaid erinevaid ressursse.*

Täname kuulamast!

